

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

2003

4. volební období

326

Vládní návrh,

**kterým se předkládá Parlamentu České republiky k vyslovení souhlasu
Evropská úmluva o krajině**

NÁVRH USNESENÍ
POSLANECKÉ SNĚMOVNY PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky souhlasí s ratifikací Evropské úmluvy o krajině.

Předkládací zpráva

Významnou a vpravdě nezastupitelnou roli při utváření prostředí, kultury a života společnosti sehrává krajina, ve které se lidská společnost vyvíjí. Ukotvení její aktivní a dynamické ochrany, jakož i řízené péče (managementu) je tedy jednou z priorit veřejného zájmu. Specifický a místně charakteristický typ krajiny přispívá k vytváření lokální kultury, je základní složkou evropského přírodního a kulturního dědictví a významně se spolupodílí jak na plnohodnotném životě lidí, tak i na udržení a posilování evropské identity. Tyto parametry svrchovanou měrou naplňuje i krajina historických českých zemí, která je v řadě svých rysů typická a jedinečná.

Při vědomí si nezastupitelné role, jakou se krajina spolupodílí na utváření národních kultur jednotlivých evropských národů, jakož i na celkovém charakteru kultury celoevropské, přijal Výbor ministrů Rady Evropy na svém 718. zasedání 19. července 2000 návrh textu Evropské úmluvy o krajině s tím, aby Úmluva byla otevřena k podpisu a ratifikaci jednotlivým evropským státům v okamžiku konání konference evropských ministrů o ochraně krajiny, konané ve Florencii 20. října 2000 pod patronací Rady Evropy. Tato konference představovala vrchol rozsáhlé kampaně Evropa - společné dědictví, která byla iniciována Shromážděním místních a regionálních samospráv (CLRAE) v roce 1999.

Evropskou úmluvu o krajině dosud podepsaly 24 evropské státy a 7 z nich – Dánsko, Chorvatsko, Irsko, Litva, Moldavsko, Norsko a Rumunsko - (stav ke dni 5.5.2003) ji ratifikovaly. Mezi signatářskými státy je řada členských zemí EU (např. Belgie, Finsko, Francie, Itálie, Lucembursko, Portugalsko, Řecko, Španělsko a Švédsko), z dalších zemí např. Bulharsko, Kypr, Malta, Norsko, Polsko, Slovinsko, Švýcarsko či Turecko. Úmluva nabude účinnosti při počtu deseti ratifikací.

Hlavním cílem Úmluvy je koordinace ochrany krajiny, péče o krajinu a plánování činností v krajině a organizování mezinárodní spolupráce v záležitostech krajiny se týkajících. Za významný prostředek k jeho dosažení se považuje smluvní zajištění ochrany jednotlivých typů evropské krajiny jako oblastí, jejichž charakter je výsledkem působení a interakcí přírodních anebo lidských faktorů tak, jak jsou tyto výsledky vnímány člověkem, a dále zajištění aktivní péče o krajinu v souladu s principy jejího udržitelného využívání a jejího rozvoje na základě strategií, koncepcí a programů, koncipovaných v souladu a mířící k dosažení vytčené veřejně akceptovatelné cílové charakteristiky krajiny.

Krajina je dikcí Úmluvy *per definitione* charakterizována přítomností člověka a celkový politický, ekonomický a sociální smysl Úmluvy je tedy třeba vidět zejména v tom, že poskytuje ideové a myšlenkové instrumentarium a legitimizační nástroj ve snaze o trvale udržitelný rozvoj v krajině, jakož i prohlubujícím se aktivitám na poli politické, sociální a ekonomické regionalizace. Zde je třeba zdůraznit, že v dnešní globalizované éře je krajina, a najmě pak krajina kulturní, významnou součástí celkového kulturního a přírodního dědictví a rozhodujícím zdrojem lokální identity.

Takové pojetí v rámci Úmluvy se blíží záměrům a cílům, jaké jsou v ČR obsahem územního plánování, legislativně ukotveného v zákoně č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu v platném znění, nicméně pojetí Úmluvy je nepochybně poněkud širší, územní plánování tak, jak je chápáno v našich podmínkách, jistě přesahující.

Text Úmluvy byl podroben zevrubné právní analýze, jejíž výsledky byly diskutovány v rámci Komise pro Evropskou úmluvu o krajině, jejímiž členy jsou zástupci dotčených resortů a odborné veřejnosti. Je proto možné z hlediska rozboru efektivnosti smlouvou přijímaných závazků a konkrétního zdůvodnění reálnosti jejího plnění stejně, jako z hlediska zhodnocení, zdali je Úmluva v souladu s českým právním řádem a se závazky, vyplývajícími z mezinárodního práva, konstatovat následující:

Úmluva obsahuje celkem 18 článků. Články 1-9 vyžadují analýzu z hlediska vnitrostátní právní úpravy, kdežto články 10-18 Úmluvy upravují vlastní režim Úmluvy (vstup v platnost apod.) a nevyžadují žádnou transpozici do vnitrostátního práva.

- a) Česká republika má dostatečná ústavní a mezinárodně-právní východiska vytvářející předpoklad pro podpis a ratifikaci Úmluvy. Naše země je smluvní stranou všech mezinárodních smluv uvedených v preambuli Úmluvy a tvořících její věcný i právní kontext. I z tohoto důvodu je podpis a ratifikace Úmluvy možný a žádoucí.
- b) Pojmový a terminologický aparát, který je definován především v článku 1 Úmluvy, se po obsahové stránce dostatečně kryje s termíny, jež jsou součástí našeho právního řádu, zejména zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění, a zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu v platném znění. To však neznamená, že by se pojmy uvedené v článku 1 Úmluvy zcela kryly s pojmy užívanými v našem právním řádu. Odlišnost terminologickou, nezakládá-li zároveň obsahovou odlišnost, však nelze považovat za nedostatek, který by podpisu a ratifikaci bránil.
- c) Naše právní úprava, regulující vztahy v krajině, splňuje požadavky článku 2 i článku 3 Úmluvy. Jejím předmětem jsou totiž všechny části krajiny, nejen krajina neosídlená a přírodní, ale i krajina urbánní, příměstská či vnitrozemské vody.
- d) Kompetenční, administrativní a organizační aspekty právní úpravy ve vztahu ke krajině odpovídají v ČR požadavkům Úmluvy, zejména požadavkům článku 4. Zde je třeba odkázat na zákon č. 132/2000 Sb., o změně a zrušení některých zákonů souvisejících se zákonem o krajích, zákonem o obcích, zákonem o okresních úřadech a zákonem o hlavním městě Praze a o změně a zrušení některých zákonů souvisejících. Ten novelizoval zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění, tím způsobem, že pověřil orgány kraje v samostatné působnosti v součinnosti s Ministerstvem životního prostředí zpracováváním prognóz a koncepcí strategie ochrany přírody ve své působnosti. Dle uvedené novely orgán kraje v přenesené působnosti spolupracuje s ostatními správními úřady na zajišťování ekologické výchovy a vzdělávání a je odvolacím orgánem proti rozhodnutím vydaným okresním úřadem.
- e) Těžiště Úmluvy lze spatřovat v ustanoveních článků 5 a 6. V ČR existují právní podmínky pro vytváření a realizaci krajině politiky, zapojení veřejnosti, místních a regionálních úřadů do naplňování krajině politiky, zahrnutí krajiny do politik územního a urbánního plánování a jiných sektorálních či intersektorálních politik.

- f) Mezi politiky, do kterých je zahrnut ohled na krajinu, patří např. Státní politika životního prostředí, Program obnovy venkova, Koncepce lesnické politiky, zemědělská politika včetně politiky podporující mimoprodukční funkce zemědělství, Strategie regionálního rozvoje ČR, Národní rozvojový plán, Sektorové a regionální operační plány, Program revitalizace říčních sítí, Program péče o krajinu a další. Zvláště koncentrovanou ukázkou krajinné politiky představuje Státní program ochrany přírody a krajiny ČR.
- g) V právní řádu ČR existují nejméně dvě relativně komplexní právní normy, umožňující naplňovat všechny cíle a větší část opatření sledovaných Úmluvou. Jsou jimi již zmíněné zákony č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění, a č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu v platném znění. Tyto – ale dále též např. zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči v platném znění – skýtají mnoho účinných právních nástrojů, které má na mysli článek 6 písmeno E Úmluvy. Mezi tyto v případě zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění, prioritně náleží ochrana významných krajinných prvků, tvorba územních systémů ekologické stability krajiny, ochrana krajinného rázu, ochrana zvláště chráněných území, či přírodních parků. V případě zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu v platném znění, je právně zajištěno ošetření základních podmínek rozvoje území, usměrňování návrhů rozvoje sídelních struktur a vymezení významných rozvojových ploch nadregionálního významu a speciálních územních zájmů, regulace výstavby a stavebního využití území, regulace dopravních infrastruktur apod. V tomto smyslu tedy není přistoupení ČR k Úmluvě zásadní problém, neboť zásady a požadavky z ní plynoucí jsou naplnitelné stávající legislativou.
- h) Rejstřík dalších nástrojů, kterými naše právní soustava disponuje a které jsou ve smyslu Úmluvy zaměřeny na ochranu, péči a plánování krajiny, je poměrně široký. Velkou část závazků Úmluvy představuje oblast plánovací činnosti v krajině. Za významné oblasti oborového plánování v krajině, které vytvářejí důležité předpoklady pro naplnění Úmluvy, lze označit lesní plánování, vodní plánování, regionální plánování, odpadové plánování, programy ochrany ovzduší ve vztahu ke krajině, apod. Relevantními jsou zde následující právní normy: Zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využívání nerostného bohatství, zákon č. 284/1991 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech, zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, či zákon č. 344/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu.
- i) Reflexi požadavků Úmluvy na mezinárodní či přeshraniční spolupráci (především podle článků 7, 8 a 9 Úmluvy) je v našem právním řádu také možno nalézt, a to především v zákoně č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ale též v zákoně č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění.

Jak lze dovodit z již podaného rozboru zaměření a hlavních cílů Úmluvy, tyto plně odpovídají duchu Státní politiky životního prostředí ČR a dlouhodobým cílům Státního programu ochrany přírody a krajiny ČR, jakož i tradici ČR jako kulturní země vážící si svého kulturního dědictví ve všech jeho podobách a uplatňující v tomto směru plánovitou péči a ochranu. Podpis a následná ratifikace Úmluvy je tedy v souladu s právními předpisy ČR a s všeobecně uznávanými zásadami mezinárodního práva, jakožto i s obdobnými závazky, převzatými v rámci jiných mezinárodních smluv v oboru ochrany přírody a krajiny.

Celkově lze konstatovat dostačující míru připravenosti k ratifikaci Úmluvy z hlediska vnitrostátních legislativních předpokladů. Za hodnou další koncepční podpory je třeba považovat koordinaci a provázanost působnosti jednotlivých právních úprav mezi sebou.

Určitá nevyrovnanost existuje též mezi dikcí výše zmíněných koncepčních materiálů a jejich praktickým naplňováním. Rezervy lze nalézt v oblasti tvorby a realizace krajinných politik, pokud jde o uplatňování principu subsidiarity, a to zejména na regionální a místní úrovni. I když vzájemná provázanost klíčových předpisů, jakými jsou zejména zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu v platném znění, a vyhl. č. 135/2001 Sb., o územně plánovacích podkladech a územně plánovací dokumentaci, na jedné straně, a zákony č. 83/1998 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 50/1976 Sb., o stavebním plánování a stavebním řádu v platném znění a o změně a doplnění některých dalších zákonů, 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), a 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), na straně druhé, zajišťuje naplňování zmíněného principu pokud jde o územní plánování *sensu lato*, realizace konkrétních opatření v krajině není vždy důsledně koordinována. Řešení uvedených nedostatků ovšem představuje dlouhodobý úkol a nelze je řešit selektivními zásahy do stávajícího právního systému ČR. Právě přijetí této Úmluvy vytvoří nezbytný tlak na komunikaci mezi jednotlivými rezortními politikami. Tím, že se ČR stane smluvní stranou Evropské úmluvy o krajině, podpoří snahy o ochranu a řízenou péči o krajinu na našem kontinentu včetně urbánního a suburbánního prostředí lidských sídel, což je plně v souladu se zájmy ČR, deklarovanými Státní politikou životního prostředí a Státním programem ochrany přírody a krajiny ČR.

Ve shodě s usnesením vlády České republiky ze dne 30. října 2002 č. 1049 za Českou republiku Evropskou úmluvu o krajině v sídle Rady Evropy ve Štrasburku podepsal dne 28. listopadu 2002 pan Martin Boučka, *chargée d'affaires*, a.i..

Úmluvu budou provádět ministerstva životního prostředí, zemědělství, pro místní rozvoj, kultury a ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.

V souvislosti s prováděním této úmluvy se nepředpokládá dopad na státní rozpočet ani nárůst pracovních sil.

V Praze dne 30. října 2002

PhDr. Vladimír Špidla v. r.
předseda vlády

2000
Rada Evropy

EVROPSKÁ ÚMLUVA O KRAJINĚ

Florencie, 20.10.2000

Preamble

Členské státy Rady Evropy, které podepsaly tuto Úmluvu,

s přihlédnutím k tomu, že cílem Rady Evropy je dosáhnout větší jednoty mezi jejími členy za účelem zabezpečení a realizace ideálů a zásad, které jsou jejich společným dědictvím, a že tohoto cíle lze dosáhnout zejména prostřednictvím dohod v hospodářské a sociální oblasti;

v zájmu dosažení udržitelného rozvoje, založeného na vyvážených a harmonických vztazích mezi sociálními potřebami, hospodářskou činností a životním prostředím;

berouce na vědomí, že krajina hraje významnou úlohu z hlediska veřejného zájmu v oblasti kultury, ekologie, životního prostředí a v sociální oblasti a představuje zdroj příznivý pro hospodářskou činnost, a její ochrana, správa a plánování mohou přispívat k vytváření pracovních příležitostí;

vědomy si toho, že krajina přispívá k vytváření místních kultur a že je základní součástí evropského přírodního a kulturního dědictví, protože přispívá k blahu lidstva a upevnění evropské identity;

uznávající, že krajina je všude důležitou součástí kvality života lidí: v městských oblastech a na venkově, v narušených oblastech stejně jako v oblastech vysoce kvalitních, v oblastech pozoruhodných i běžných;

berouce na vědomí, že vývoj výrobních technik v zemědělství, lesnictví, průmyslu a při těžbě nerostů a postupů v oblasti územního a urbánního plánování, dopravě, infrastruktuře, turistice a rekreaci, a na obecnější úrovni změny ve světové ekonomice v mnoha případech urychlují změny krajiny;

přejíce si reagovat na přání veřejnosti užívat vysoce kvalitní krajinu a hrát aktivní úlohu při jejím rozvoji;

přesvědčeny, že krajina je klíčovým prvkem blaha jednotlivce i společnosti a že její ochrana, správa a plánování jsou spojeny s právy a povinnostmi pro každého;

s ohledem na právní texty existující na mezinárodní úrovni v oblasti ochrany a správy přírodního a kulturního dědictví, regionálního a územního plánování, místní samosprávy a přeshraniční spolupráce, zejména na Úmluvu o ochraně evropských planě rostoucích rostlin, volně žijících živočichů a přírodních stanovišť (Bern, 19. září 1979), Úmluvu o ochraně architektonického dědictví Evropy (Granada, 3. října 1985), Evropskou Úmluvu o ochraně archeologického dědictví (revidovanou) (Valetta, 16. ledna 1992), Evropskou rámcovou Úmluvu o přeshraniční spolupráci mezi územními společenstvími nebo úřady (Madrid, 21. května 1980) a její doplňující protokoly, Evropskou chartu místní samosprávy (Štrasburk, 15. října 1985), Úmluvu o biologické rozmanitosti (Rio, 5. června 1992), Úmluvu o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví (Paříž, 16. listopadu 1972) a Úmluvu o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí (Aarhus, 25. června 1998);

uznávající, že kvalita a rozmanitost evropských krajín představují společný zdroj a že je důležité spolupracovat v zájmu jejich ochrany, správy a plánování;

přejíce si ustanovit nový nástroj, zaměřený výhradně na ochranu, správu a plánování všech evropských krajín,

se dohodly takto:

KAPITOLA I - VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ

Článek 1 - Definice

Pro účely této Úmluvy:

- a "krajina" znamená část území, tak jak je vnímána obyvatelstvem, jejíž charakter je výsledkem činnosti a vzájemného působení přírodních a/nebo lidských faktorů;
- b "krajinná politika" znamená vyjádření všeobecných zásad, strategií a orientací kompetentními veřejnými orgány, které umozňuje přijetí specifických opatření, zaměřených na ochranu, správu a plánování krajiny;
- c "cílová charakteristika krajiny" znamená přání a požadavky obyvatel týkající se charakteristických rysů krajiny, v níž žijí, formulované pro danou krajinu kompetentními veřejnými orgány;
- d "ochrana krajiny" znamená činnosti směřující k zachování a udržení význačných nebo charakteristických rysů krajiny, odůvodněné její dědičnou hodnotou, vyplývající z její přírodní konfigurace a/nebo z lidské činnosti;
- e "správa krajiny" znamená činnost, která má, z hlediska udržitelného rozvoje, zajistit pravidelné udržování krajiny s cílem řízení a harmonizace změn, které jsou způsobeny sociálními, hospodářskými a environmentálními procesy;
- f "plánování krajiny" znamená činnosti s výhledem do budoucna, které mají za cíl zvýšení hodnoty, obnovu nebo vytvoření krajin.

Článek 2 - Rozsah

S výhradou ustanovení článku 15 se tato Úmluva aplikuje na celé území Stran a pokrývá přírodní, venkovské, městské a příměstské oblasti. Zahrnuje plochy pevninského rázu, vnitrozemské vodní plochy a mořské oblasti. Týká se jak krajin, které mohou být považovány za pozoruhodné, tak krajin běžných a narušených.

Článek 3 - Cíle

Cílem této Úmluvy je podpořit ochranu, správu a plánování krajiny a organizovat evropskou spolupráci v této oblasti.

KAPITOLA II - VNITROSTÁTNÍ OPATŘENÍ

Článek 4 - Rozdělení pravomocí

Každá Strana provádí tuto Úmluvu, zejména články 5 a 6, podle svého vlastního rozdělení pravomocí, v souladu se svými ústavními principy a administrativním uspořádáním, a při respektování principu subsidiarity, přihlížejíce k Evropské chartě místní samosprávy. Aniž by se odchýlila od ustanovení této Úmluvy, bude každá Strana harmonizovat plnění této Úmluvy se svými vlastními politikami.

Článek 5 - Všeobecná opatření

Každá Strana se zavazuje:

- a právně uznat krajinu jako základní složku prostředí, v němž obyvatelé žijí, jako výraz rozmanitosti jejich společného kulturního a přírodního dědictví a základ jejich identity;
- b zavést a provádět krajinné politiky, zaměřené na ochranu, správu a plánování krajiny, prostřednictvím přijetí specifických opatření uvedených v článku 6;
- c zavést postupy pro účast veřejnosti, místních a regionálních orgánů a jiných stran, které jsou zainteresovány na definování a provádění krajinných politik zmiňovaných v písmenu *b* výše;
- d začlenit krajinu do svých politik územního a urbánního plánování, do své kulturní, environmentální, zemědělské, sociální a hospodářské politiky, jakož i do ostatních politik s možným přímým či nepřímým dopadem na krajinu.

Článek 6 - Zvláštní opatření**A Zvyšování povědomí**

Každá Strana se zavazuje zvyšovat povědomí občanské společnosti, soukromých organizací a veřejných orgánů o hodnotě krajin, jejich úloze a jejich záměrech.

B Vzdělávání a výchova

Každá Strana se zavazuje podporovat:

- a vzdělávání odborníků v oboru oceňování krajinných celků a činností v krajině;
- b multioborové vzdělávací programy v oblasti krajinné politiky, ochrany, správy a plánování krajiny, určené pro profesionály v soukromém i veřejném sektoru a pro dotčená sdružení;
- c školní a vysokoškolské vzdělávací programy, které se v rámci příslušných disciplín zaměří na hodnoty spjaté s krajinou a na otázky týkající se její ochrany, správy a plánování.

C Vymezení a hodnocení

I Za aktivní účasti zainteresovaných stran, v souladu s článkem 5 *c*, a za účelem zlepšení úrovně znalosti svých krajin se každá Strana zavazuje:

- a
 - i vymežit své vlastní typy krajiny na celém svém území;
 - ii analyzovat jejich charakteristiky, síly a tlaky, které je mění;
 - iii zaznamenávat jejich změny;
- b vyhodnotit takto vymezené krajiny s ohledem na zvláštní hodnoty, které jsou jim připisovány zainteresovanými stranami a dotčeným obyvatelstvem.

- 2 Tyto vymezení a hodnotící postupy budou provázeny výměnou zkušeností a metodologie, organizovanou mezi Stranami na evropské úrovni podle článku 8.

D Cílové charakteristiky krajiny

Každá Strana se zavazuje, po konzultaci s veřejností v souladu s článkem 5 c, definovat cílové charakteristiky krajiny pro vymezené a vyhodnocené krajiny.

E Plnění

Pro realizaci krajinných politik se každá Strana zavazuje zavést nástroje, zaměřené na ochranu, správu a/nebo plánování krajiny.

KAPITOLA III - EVROPSKÁ SPOLUPRÁCE

Článek 7 - Mezinárodní politiky a programy

Strany se zavazují spolupracovat při zohledňování krajinného rozměru mezinárodních politik a programů a doporučit, v případě potřeby, aby úvahy týkající se krajiny do nich byly zapracovány.

Článek 8 - Vzájemná pomoc a výměna informací

Strany se zavazují spolupracovat za účelem zvýšení účinnosti opatření přijatých podle ostatních článků této Úmluvy a zejména:

- a vzájemně si poskytovat technickou a vědeckou pomoc v záležitostech týkajících se krajiny prostřednictvím shromažďování a výměny zkušeností a výsledků výzkumných projektů;
- b podporovat výměnu odborníků na otázky krajiny, zejména pro vzdělávací a informační účely;
- c vyměňovat si informace o všech záležitostech, na něž se vztahují ustanovení této Úmluvy.

Článek 9 - Krajiny přesahující hranice

Strany se zavazují povzbuzovat přeshraniční spolupráci na místní a regionální úrovni a v případě potřeby vypracovat a uskutečňovat společné programy zvyšování hodnoty krajiny.

Článek 10 - Sledování plnění Úmluvy

- 1 Existující kompetentní výbory expertů ustavené podle článku 17 Statutu Rady Evropy jsou Výborem ministrů Rady Evropy pověřeny sledováním plnění Úmluvy.
- 2 Po každém zasedání výborů expertů předá generální tajemník Rady Evropy Výboru ministrů zprávu o vykonané práci a provádění Úmluvy.
- 3 Výbory expertů navrhnou Výboru ministrů kritéria pro udělování Ceny krajiny Rady Evropy a pravidla, která ji upravují.

Článek 11 - Cena krajiny Rady Evropy

- 1 Cena krajiny Rady Evropy je vyznamenáním, které může být uděleno místním a regionálním orgánům a jejich seskupením; jež jako součást krajinné politiky některé ze Stran této Úmluvy zavedly takovou politiku nebo opatření na ochranu, správu a/nebo plánování krajiny, jež se ukázaly být trvale účinnými a mohou proto sloužit jako příklad pro jiné územní orgány v Evropě. Vyznamenání lze rovněž udělit nevládním organizacím za jejich zvláště významný příspěvek k ochraně, správě nebo plánování krajiny.
- 2 Návrhy na udělení Ceny krajiny Rady Evropy předkládají Strany výborům expertů uvedeným v článku 10. Přeshraniční místní a regionální orgány a seskupení příslušných místních a regionálních orgánů mohou kandidovat za předpokladu, že společně spravují předmětnou krajinu.
- 3 Na návrh výborů expertů uvedených v článku 10 Výbor ministrů definuje a zveřejní kritéria pro udělení Ceny krajiny Rady Evropy, přijímá příslušná pravidla a uděluje cenu.
- 4 Udělení Ceny krajiny Rady Evropy má příjemce ceny povzbudit, aby zajistili trvalou ochranu, správu a/nebo plánování příslušných krajinných oblastí.

KAPITOLA IV - ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 12 - Vztah k dalším nástrojům

Ustanovení této Úmluvy nejsou na újmu přísnějším ustanovením v oblasti ochrany, správy nebo plánování krajiny obsaženým v jiných stávajících či budoucích závazných vnitrostátních či mezinárodních nástrojích

Článek 13 - Podpis, ratifikace a vstup v platnost

- 1 Tato Úmluva je otevřena k podpisu členskými státy Rady Evropy. Podléhá ratifikaci, přijetí nebo schválení. Ratifikační listiny, listiny o přijetí či schválení budou uloženy u generálního tajemníka Rady Evropy.
- 2 Úmluva vstoupí v platnost první den měsíce následujícího po uplynutí lhůty tří měsíců ode dne, kdy deset členských států Rady Evropy vyjádřilo v souladu s ustanovením předchozího odstavce svůj souhlas být touto Úmluvou vázáno.
- 3 Pro každý signatářský stát, který následně vyjádří svůj souhlas být vázán Úmluvou, vstoupí Úmluva v platnost první den měsíce následujícího po uplynutí lhůty, tří měsíců ode dne uložení ratifikační listiny, listiny o přijetí nebo schválení.

Článek 14 - Přístup

- 1 Po vstupu této Úmluvy v platnost může Výbor ministrů Rady Evropy většinovým rozhodnutím podle článku 20.d Statutu Rady Evropy a jednomyslným rozhodnutím států - Stran, oprávněných zasedat ve Výboru ministrů, vyzvat Evropské společenství a kterýkoli evropský stát, který není členem Rady Evropy, aby k Úmluvě přistoupily.
- 2 Pro každý přistupující stát nebo Evropské společenství, v případě jeho přístupu, vstoupí tato Úmluva v platnost první den měsíce následujícího po uplynutí lhůty tří měsíců ode dne uložení listiny o přístupu u generálního tajemníka Rady Evropy.

Článek 15 – Územní působnost

- 1 Každý stát nebo Evropské společenství mohou při podpisu nebo při ukládání své ratifikační listiny, listiny o přijetí, schválení nebo přístupu určit jedno nebo více území, na která se bude Úmluva vztahovat.
- 2 Každá Strana může kdykoli později, prohlášením adresovaným generálnímu tajemníkovi Rady Evropy, rozšířit působnost této Úmluvy na jakékoli jiné území upřesněné v tomto prohlášení. Úmluva vstoupí pro toto území v platnost první den měsíce následujícího po uplynutí lhůty tří měsíců ode dne, kdy generální tajemník toto prohlášení obdržel.
- 3 Každé prohlášení učiněné podle předchozích dvou odstavců může být, pokud jde o kterékoli území uvedené v tomto prohlášení, odvoláno oznámením adresovaným generálnímu tajemníkovi Rady Evropy. Odvolání nabude účinnosti první den měsíce následujícího po uplynutí lhůty tří měsíců ode dne, kdy generální tajemník toto oznámení obdržel.

Článek 16 - Výpověď

- 1 Každá Strana může tuto Úmluvu kdykoliv vypovědět oznámením adresovaným generálnímu tajemníkovi Rady Evropy.
- 2 Výpověď nabude účinnosti první den měsíce následujícího po uplynutí lhůty tří měsíců ode dne, kdy generální tajemník toto oznámení obdržel.

Článek 17 - Dodatky

- 1 Každá Strana nebo výbory expertů uvedené v článku 10 mohou navrhopvat dodatky k této Úmluvě.
- 2 Každý návrh dodatku bude oznámen generálnímu tajemníkovi Rady Evropy, který jej předloží členským státům Rady Evropy, ostatním Stranám a každému evropskému nečlenskému státu, který byl v souladu s ustanovením článku 14 vyzván, aby k této Úmluvě přistoupil.
- 3 Výbory expertů uvedené v článku 10 přezkoumají každý navrhovaný dodatek a předloží text přijatý třičtvrtinovou většinou zástupců Stran k přijetí Výboru ministrů. Po jeho přijetí Výborem ministrů většinou předpokládanou v článku 20 d Statutu Rady Evropy a jednomyslně zástupci států - Stran, oprávněných zasedat ve Výboru ministrů, bude text postoupen Stranám k přijetí.
- 4 Každý dodatek vstoupí v platnost pro Strany, které ho přijaly, první den měsíce následujícího po uplynutí lhůty tří měsíců ode dne, kdy tři členské státy Rady Evropy informovaly generálního tajemníka o jeho přijetí. Pro každou Stranu, která jej přijme později, vstoupí tento dodatek v platnost první den měsíce následujícího po uplynutí lhůty tří měsíců ode dne, kdy tato Strana o jeho přijetí informovala generálního tajemníka.

Článek 18 - Oznámení

Generální tajemník Rady Evropy oznámí členským státům Rady Evropy, každému státu nebo Evropskému společenství, které k této Úmluvě přistoupily:

- a každý podpis;

- b uložení každé ratifikační listiny, listiny o přijetí, schválení nebo přístupu;
- c každé datum vstupu této Úmluvy v platnost podle článků 13, 14 a 15;
- d každé prohlášení podle článku 15;
- e každou výpověď podle článku 16;
- f každý návrh dodatku, každý dodatek přijatý podle článku 17 a datum jeho vstupu v platnost;
- g každý jiný úkon, oznámení, informaci nebo sdělení, které se této Úmluvy týká.

Na důkaz toho níže podepsaní, řádně k tomu zmocnění, podepsali tuto Úmluvu.

Dáno ve Florencii dne 20. října 2000 v anglickém a francouzském jazyce, přičemž oba texty jsou stejně autentické, v jednom vyhotovení, které bude uloženo v archivu Rady Evropy. Generální tajemník Rady Evropy zašle ověřené kopie každému členskému státu Rady Evropy a každému státu nebo Evropskému společenství, které byly vyzvány, aby k této Úmluvě přistoupily.

2000

COUNCIL OF EUROPE CONSEIL DE L'EUROPE

**EUROPEAN LANDSCAPE
CONVENTION**

**CONVENTION EUROPÉENNE
DU PAYSAGE**

Florence, 20.X.2000

European Treaty Series
Série des traités européens / **176**

Council of Europe Publishing
F-67075 Strasbourg Cedex

ISBN 92-871-4499-0
Printed at the Council of Europe

Novembre/novembre 2000

Preamble

The member States of the Council of Europe signatory hereto,

Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve a greater unity between its members for the purpose of safeguarding and realising the ideals and principles which are their common heritage, and that this aim is pursued in particular through agreements in the economic and social fields;

Concerned to achieve sustainable development based on a balanced and harmonious relationship between social needs, economic activity and the environment;

Noting that the landscape has an important public interest role in the cultural, ecological, environmental and social fields, and constitutes a resource favourable to economic activity and whose protection, management and planning can contribute to job creation;

Aware that the landscape contributes to the formation of local cultures and that it is a basic component of the European natural and cultural heritage, contributing to human well-being and consolidation of the European identity;

Acknowledging that the landscape is an important part of the quality of life for people everywhere: in urban areas and in the countryside, in degraded areas as well as in areas of high quality, in areas recognised as being of outstanding beauty as well as everyday areas;

Noting that developments in agriculture, forestry, industrial and mineral production techniques and in regional planning, town planning, transport, infrastructure, tourism and recreation and, at a more general level, changes in the world economy are in many cases accelerating the transformation of landscapes;

Wishing to respond to the public's wish to enjoy high quality landscapes and to play an active part in the development of landscapes;

Believing that the landscape is a key element of individual and social well-being and that its protection, management and planning entail rights and responsibilities for everyone;

Having regard to the legal texts existing at international level in the field of protection and management of the natural and cultural heritage, regional and spatial planning, local self-government and transfrontier co-operation, in particular the Convention on the Conservation of European Wildlife and Natural Habitats (Bern, 19 September 1979), the Convention for the Protection of the Architectural Heritage of Europe (Granada, 3 October 1985), the European Convention on the Protection of the Archaeological Heritage (revised) (Valletta, 16 January 1992), the European Outline Convention on Transfrontier Co-operation between Territorial Communities or Authorities (Madrid, 21 May 1980) and its additional protocols, the European

Charter of Local Self-government (Strasbourg, 15 October 1985), the Convention on Biological Diversity (Rio, 5 June 1992), the Convention concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage (Paris, 16 November 1972), and the Convention on Access to Information, Public Participation in Decision-making and Access to Justice on Environmental Matters (Aarhus, 25 June 1998);

Acknowledging that the quality and diversity of European landscapes constitute a common resource, and that it is important to co-operate towards its protection, management and planning;

Wishing to provide a new instrument devoted exclusively to the protection, management and planning of all landscapes in Europe,

Have agreed as follows:

Chapter I – General provisions

Article 1 – Definitions

For the purposes of the Convention:

- a "Landscape" means an area, as perceived by people, whose character is the result of the action and interaction of natural and/or human factors;
- b "Landscape policy" means an expression by the competent public authorities of general principles, strategies and guidelines that permit the taking of specific measures aimed at the protection, management and planning of landscapes;
- c "Landscape quality objective" means, for a specific landscape, the formulation by the competent public authorities of the aspirations of the public with regard to the landscape features of their surroundings;
- d "Landscape protection" means actions to conserve and maintain the significant or characteristic features of a landscape, justified by its heritage value derived from its natural configuration and/or from human activity;
- e "Landscape management" means action, from a perspective of sustainable development, to ensure the regular upkeep of a landscape, so as to guide and harmonise changes which are brought about by social, economic and environmental processes;
- f "Landscape planning" means strong forward-looking action to enhance, restore or create landscapes.

Article 2 – Scope

Subject to the provisions contained in Article 15, this Convention applies to the entire territory of the Parties and covers natural, rural, urban and peri-urban areas. It includes land, inland water and marine areas. It concerns landscapes that might be considered outstanding as well as everyday or degraded landscapes.

Article 3 – Aims

The aims of this Convention are to promote landscape protection, management and planning, and to organise European co-operation on landscape issues.

Chapter II - National measures

Article 4 - Division of responsibilities

Each Party shall implement this Convention, in particular Articles 5 and 6, according to its own division of powers, in conformity with its constitutional principles and administrative arrangements, and respecting the principle of subsidiarity, taking into account the European Charter of Local Self-government. Without derogating from the provisions of this Convention, each Party shall harmonise the implementation of this Convention with its own policies.

Article 5 - General measures

Each Party undertakes:

- a to recognise landscapes in law as an essential component of people's surroundings, an expression of the diversity of their shared cultural and natural heritage, and a foundation of their identity;
- b to establish and implement landscape policies aimed at landscape protection, management and planning through the adoption of the specific measures set out in Article 6;
- c to establish procedures for the participation of the general public, local and regional authorities, and other parties with an interest in the definition and implementation of the landscape policies mentioned in paragraph b above;
- d to integrate landscape into its regional and town planning policies and in its cultural, environmental, agricultural, social and economic policies, as well as in any other policies with possible direct or indirect impact on landscape.

Article 6 - Specific measures

A Awareness-raising

Each Party undertakes to increase awareness among the civil society, private organisations, and public authorities of the value of landscapes, their role and changes to them.

B Training and education

Each Party undertakes to promote:

- a training for specialists in landscape appraisal and operations;
- b multidisciplinary training programmes in landscape policy, protection, management and planning, for professionals in the private and public sectors and for associations concerned;
- c school and university courses which, in the relevant subject areas, address the values attaching to landscapes and the issues raised by their protection, management and planning.

C Identification and assessment

- 1 With the active participation of the interested parties, as stipulated in Article 5.c, and with a view to improving knowledge of its landscapes, each Party undertakes:
 - a i to identify its own landscapes throughout its territory;
 - ii to analyse their characteristics and the forces and pressures transforming them;

- iii to take note of changes;
 - b to assess the landscapes thus identified; taking into account the particular values assigned to them by the interested parties and the population concerned.
 - 2 These identification and assessment procedures shall be guided by the exchanges of experience and methodology, organised between the Parties at European level pursuant to Article 8.

D Landscape quality objectives

Each Party undertakes to define landscape quality objectives for the landscapes identified and assessed, after public consultation in accordance with Article 5.c.

E Implementation

To put landscape policies into effect, each Party undertakes to introduce instruments aimed at protecting, managing and/or planning the landscape.

Chapter III – European co-operation

Article 7 – International policies and programmes

Parties undertake to co-operate in the consideration of the landscape dimension of international policies and programmes, and to recommend, where relevant, the inclusion in them of landscape considerations.

Article 8 – Mutual assistance and exchange of information

The Parties undertake to co-operate in order to enhance the effectiveness of measures taken under other articles of this Convention, and in particular:

- a to render each other technical and scientific assistance in landscape matters through the pooling and exchange of experience, and the results of research projects;
- b to promote the exchange of landscape specialists in particular for training and information purposes;
- c to exchange information on all matters covered by the provisions of the Convention.

Article 9 – Transfrontier landscapes

The Parties shall encourage transfrontier co-operation on local and regional level and, wherever necessary, prepare and implement joint landscape programmes.

Article 10 – Monitoring of the implementation of the Convention

- 1 Existing competent Committees of Experts set up under Article 17 of the Statute of the Council of Europe shall be designated by the Committee of Ministers of the Council of Europe to be responsible for monitoring the implementation of the Convention.
- 2 Following each meeting of the Committees of Experts, the Secretary General of the Council of Europe shall transmit a report on the work carried out, and on the operation of the Convention to the Committee of Ministers.

- 3 The Committees of Experts shall propose to the Committee of Ministers the criteria for conferring and the rules governing the Landscape award of the Council of Europe.

Article 11 – Landscape award of the Council of Europe

- 1 The Landscape award of the Council of Europe is a distinction which may be conferred on local and regional authorities and their groupings that have instituted, as part of the landscape policy of a Party to this Convention, a policy or measures to protect, manage and/or plan their landscape, which have proved lastingly effective and can thus serve as an example to other territorial authorities in Europe. The distinction may be also conferred on non-governmental organisations having made particularly remarkable contributions to landscape protection, management or planning.
- 2 Applications for the Landscape award of the Council of Europe shall be submitted to the Committees of Experts mentioned in Article 10 by the Parties. Transfrontier local and regional authorities and groupings of local and regional authorities concerned, may apply provided that they jointly manage the landscape in question.
- 3 On proposals from the Committees of Experts mentioned in Article 10 the Committee of Ministers shall define and publish the criteria for conferring the Landscape award of the Council of Europe, adopt the relevant rules and confer the Award.
- 4 The granting of the Landscape award of the Council of Europe is to encourage those receiving the award to ensure the sustainable protection, management and/or planning of the landscape areas concerned.

Chapter IV – Final clauses

Article 12 – Relationship with other instruments

The provisions of this Convention shall not prejudice stricter provisions concerning landscape protection, management and planning contained in other existing or future binding national or international instruments.

Article 13 – Signature, ratification and entry into force

- 1 This Convention shall be open for signature by the member States of the Council of Europe. It shall be subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.
- 2 The Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiry of a period of three months after the date on which ten member States of the Council of Europe have expressed their consent to be bound by the Convention in accordance with the provisions of the preceding paragraph.
- 3 In respect of any signatory State which subsequently expresses its consent to be bound by it, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiry of a period of three months after the date of the deposit of the instrument of ratification, acceptance or approval.

Article 14 – Accession

- 1 After the entry into force of this Convention, the Committee of Ministers of the Council of Europe may invite the European Community and any European State which is not a member of the Council of Europe, to accede to the Convention by a majority decision as provided in Article 20.d of the Council of Europe Statute, and by the unanimous vote of the States parties entitled to hold seats in the Committee of Ministers.
- 2 In respect of any acceding State, or the European Community in the event of its accession, this Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiry of a period of three months after the date of deposit of the instrument of accession with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 15 -Territorial application

- 1 Any State or the European Community may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, specify the territory or territories to which the Convention shall apply.
- 2 Any Party may, at any later date, by declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Convention to any other territory specified in the declaration. The Convention shall take effect in respect of such territory on the first day of the month following the expiry of a period of three months after the date of receipt of the declaration by the Secretary General.
- 3 Any declaration made under the two paragraphs above may, in respect of any territory mentioned in such declaration, be withdrawn by notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe. Such withdrawal shall become effective on the first day of the month following the expiry of a period of three months after the date of receipt of the notification by the Secretary General.

Article 16 – Denunciation

- 1 Any Party may, at any time, denounce this Convention by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.
- 2 Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiry of a period of three months after the date of receipt of the notification by the Secretary General.

Article 17 – Amendments

- 1 Any Party or the Committees of Experts mentioned in Article 10 may propose amendments to this Convention.
- 2 Any proposal for amendment shall be notified to the Secretary General of the Council of Europe who shall communicate it to the member States of the Council of Europe, to the others Parties, and to any European non-member State which has been invited to accede to this Convention in accordance with the provisions of Article 14.
- 3 The Committees of Experts mentioned in Article 10 shall examine any amendment proposed and submit the text adopted by a majority of three-quarters of the Parties' representatives to the Committee of Ministers for adoption. Following its adoption by the Committee of Ministers by the majority provided for in Article 20.d of the Statute of the Council of Europe and by the unanimous vote of the States parties entitled to hold seats in the Committee of Ministers, the text shall be forwarded to the Parties for acceptance.

Any amendment shall enter into force in respect of the Parties which have accepted it on the first day of the month following the expiry of a period of three months after the date on which three Council of Europe member States have informed the Secretary General of their acceptance. In respect of any Party which subsequently accepts it, such amendment shall enter into force on the first day of the month following the expiry of a period of three months after the date on which the said Party has informed the Secretary General of its acceptance.

Article 18 - Notifications

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council of Europe, any State or the European Community having acceded to this Convention, of:

- a any signature;
- b the deposit of any instrument of ratification, acceptance, approval or accession;
- c any date of entry into force of this Convention in accordance with Articles 13, 14 and 15;
- d any declaration made under Article 15;
- e any denunciation made under Article 16;
- f any proposal for amendment, any amendment adopted pursuant to Article 17 and the date on which it comes into force;
- g any other act, notification, information or communication relating to this Convention.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done at Florence, this 20th day of October 2000, in English and in French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe and to any State or to the European Community invited to accede to this Convention.

**EUROPEAN LANDSCAPE
CONVENTION**

**CONVENTION EUROPÉENNE
DU PAYSAGE**

Florence, 20.X.2000

European Treaty Series
Série des traités européens / **176**

**Council of Europe Publishing
F-67075 Strasbourg Cedex**

**ISBN 92-871-4499-0
Printed at the Council of Europe**

November/novembre 2000

Préambule

Les Etats membres du Conseil de l'Europe, signataires de la présente Convention,

Considérant que le but du Conseil de l'Europe est de réaliser une union plus étroite entre ses membres, afin de sauvegarder et de promouvoir les idéaux et les principes qui sont leur patrimoine commun, et que ce but est poursuivi en particulier par la conclusion d'accords dans les domaines économique et social;

Soucieux de parvenir à un développement durable fondé sur un équilibre harmonieux entre les besoins sociaux, l'économie et l'environnement;

Notant que le paysage participe de manière importante à l'intérêt général, sur les plans culturel, écologique, environnemental et social, et qu'il constitue une ressource favorable à l'activité économique, dont une protection, une gestion et un aménagement appropriés peuvent contribuer à la création d'emplois;

Conscients que le paysage concourt à l'élaboration des cultures locales et qu'il représente une composante fondamentale du patrimoine culturel et naturel de l'Europe, contribuant à l'épanouissement des êtres humains et à la consolidation de l'identité européenne;

Reconnaissant que le paysage est partout un élément important de la qualité de vie des populations; dans les milieux urbains et dans les campagnes, dans les territoires dégradés comme dans ceux de grande qualité, dans les espaces remarquables comme dans ceux du quotidien;

Notant que les évolutions des techniques de productions agricole, sylvicole, industrielle et minière et des pratiques en matière d'aménagement du territoire, d'urbanisme, de transport, de réseaux, de tourisme et de loisirs, et, plus généralement, les changements économiques mondiaux continuent, dans beaucoup de cas, à accélérer la transformation des paysages;

Désirant répondre au souhait du public de jouir de paysages de qualité et de jouer un rôle actif dans leur transformation;

Persuadés que le paysage constitue un élément essentiel du bien-être individuel et social, et que sa protection, sa gestion et son aménagement impliquent des droits et des responsabilités pour chacun;

Ayant à l'esprit les textes juridiques existant au niveau international dans les domaines de la protection et de la gestion du patrimoine naturel et culturel, de l'aménagement du territoire, de l'autonomie locale et de la coopération transfrontalière, notamment la Convention relative à la conservation de la vie sauvage et du milieu naturel de l'Europe (Berne, 19 septembre 1979), la Convention pour la sauvegarde du patrimoine architectural de l'Europe (Grenade, 3 octobre 1985), la Convention européenne pour la protection du patrimoine archéologique (révisée) (La Valette, 16 janvier 1992), la Convention-cadre européenne sur la coopération transfrontalière des collectivités ou autorités territoriales (Madrid, 21 mai 1980) et ses proto-

coles additionnels; la Charte européenne de l'autonomie locale (Strasbourg, 15 octobre 1985), la Convention sur la diversité biologique (Rio, 5 juin 1992), la Convention concernant la protection du patrimoine mondial, culturel et naturel (Paris, 16 novembre 1972), et la Convention sur l'accès à l'information, la participation du public au processus décisionnel et l'accès à la justice en matière d'environnement (Aarhus, 25 juin 1998);

Reconnaissant que la qualité et la diversité des paysages européens constituent une ressource commune pour la protection, la gestion et l'aménagement de laquelle il convient de coopérer;

Souhaitant instituer un instrument nouveau consacré exclusivement à la protection, à la gestion et à l'aménagement de tous les paysages européens,

Sont convenus de ce qui suit:

Chapitre I – Dispositions générales

Article 1 – Définitions

Aux fins de la présente Convention:

- a «Paysage» désigne une partie de territoire telle que perçue par les populations, dont le caractère résulte de l'action de facteurs naturels et/ou humains et de leurs interrelations;
- b «Politique du paysage» désigne la formulation par les autorités publiques compétentes des principes généraux, des stratégies et des orientations permettant l'adoption de mesures particulières en vue de la protection, la gestion et l'aménagement du paysage;
- c «Objectif de qualité paysagère» désigne la formulation par les autorités publiques compétentes, pour un paysage donné, des aspirations des populations en ce qui concerne les caractéristiques paysagères de leur cadre de vie;
- d «Protection des paysages» comprend les actions de conservation et de maintien des aspects significatifs ou caractéristiques d'un paysage, justifiées par sa valeur patrimoniale émanant de sa configuration naturelle et/ou de l'intervention humaine;
- e «Gestion des paysages» comprend les actions visant, dans une perspective de développement durable, à entretenir le paysage afin de guider et d'harmoniser les transformations induites par les évolutions sociales, économiques et environnementales;
- f «Aménagement des paysages» comprend les actions présentant un caractère prospectif particulièrement affirmé visant la mise en valeur, la restauration ou la création de paysages.

Article 2 – Champ d'application

Sous réserve des dispositions de l'article 15, la présente Convention s'applique à tout le territoire des Parties et porte sur les espaces naturels, ruraux, urbains et périurbains. Elle inclut les espaces terrestres, les eaux intérieures et maritimes. Elle concerne, tant les paysages pouvant être considérés comme remarquables, que les paysages du quotidien et les paysages dégradés.

Article 3 – Objectifs

La présente Convention a pour objet de promouvoir la protection, la gestion et l'aménagement des paysages, et d'organiser la coopération européenne dans ce domaine.

Chapitre II – Mesures nationales

Article 4 – Répartition des compétences

Chaque Partie met en œuvre la présente Convention, en particulier ses articles 5 et 6, selon la répartition des compétences qui lui est propre, conformément à ses principes constitutionnels et à son organisation administrative, et dans le respect du principe de subsidiarité, en tenant compte de la Charte européenne de l'autonomie locale. Sans déroger aux dispositions de la présente Convention chaque Partie met en œuvre la présente Convention en accord avec ses propres politiques.

Article 5 – Mesures générales

Chaque Partie s'engage :

- a à reconnaître juridiquement le paysage en tant que composante essentielle du cadre de vie des populations, expression de la diversité de leur patrimoine commun culturel et naturel, et fondement de leur identité ;
- b à définir et à mettre en œuvre des politiques du paysage visant la protection, la gestion et l'aménagement des paysages par l'adoption des mesures particulières visées à l'article 6 ;
- c à mettre en place des procédures de participation du public, des autorités locales et régionales, et des autres acteurs concernés par la conception et la réalisation des politiques du paysage mentionnées à l'alinéa b ci-dessus ;
- d à intégrer le paysage dans les politiques d'aménagement du territoire, d'urbanisme et dans les politiques culturelle, environnementale, agricole, sociale et économique, ainsi que dans les autres politiques pouvant avoir un effet direct ou indirect sur le paysage.

Article 6 – Mesures particulières

A *Sensibilisation*

Chaque Partie s'engage à accroître la sensibilisation de la société civile, des organisations privées et des autorités publiques à la valeur des paysages, à leur rôle et à leur transformation.

B *Formation et éducation*

Chaque Partie s'engage à promouvoir :

- a la formation de spécialistes de la connaissance et de l'intervention sur les paysages ;
- b des programmes pluridisciplinaires de formation sur la politique, la protection, la gestion et l'aménagement du paysage, destinés aux professionnels du secteur privé et public et aux associations concernés ;
- c des enseignements scolaire et universitaire abordant, dans les disciplines intéressées, les valeurs attachées au paysage et les questions relatives à sa protection, à sa gestion et à son aménagement.

C *Identification et qualification*

1 En mobilisant les acteurs concernés conformément à l'article 5.c et en vue d'une meilleure connaissance de ses paysages, chaque Partie s'engage :

- a
 - i à identifier ses propres paysages, sur l'ensemble de son territoire ;
 - ii à analyser leurs caractéristiques ainsi que les dynamiques et les pressions qui les modifient ;

- iii à en suivre les transformations ;
 - b à qualifier les paysages identifiés en tenant compte des valeurs particulières qui leur sont attribuées par les acteurs et les populations concernés.
- 2 Les travaux d'identification et de qualification seront guidés par des échanges d'expériences et de méthodologies, organisés entre les Parties à l'échelle européenne en application de l'article 8.

D Objectifs de qualité paysagère

Chaque Partie s'engage à formuler des objectifs de qualité paysagère pour les paysages identifiés et qualifiés, après consultation du public conformément à l'article 5.c.

E Mise en œuvre

Pour mettre en œuvre les politiques du paysage, chaque Partie s'engage à mettre en place des moyens d'intervention visant la protection, la gestion et/ou l'aménagement des paysages.

Chapitre III – Coopération européenne

Article 7 – Politiques et programmes internationaux

Les Parties s'engagent à coopérer lors de la prise en compte de la dimension paysagère dans les politiques et programmes internationaux, et à recommander, le cas échéant, que les considérations concernant le paysage y soient incorporées.

Article 8 – Assistance mutuelle et échange d'informations

Les Parties s'engagent à coopérer pour renforcer l'efficacité des mesures prises conformément aux articles de la présente Convention, et en particulier :

- a à offrir une assistance technique et scientifique mutuelle par la collecte et l'échange d'expériences et de travaux de recherche en matière de paysage ;
- b à favoriser les échanges de spécialistes du paysage, notamment pour la formation et l'information ;
- c à échanger des informations sur toutes les questions visées par les dispositions de la présente Convention.

Article 9 – Paysages transfrontaliers

Les Parties s'engagent à encourager la coopération transfrontalière au niveau local et régional et, au besoin, à élaborer et mettre en œuvre des programmes communs de mise en valeur du paysage.

Article 10 – Suivi de la mise en œuvre de la Convention

- 1 Les Comités d'experts compétents existants, établis en vertu de l'article 17 du Statut du Conseil de l'Europe, sont chargés par le Comité des Ministres du Conseil de l'Europe, du suivi de la mise en œuvre de la Convention.
- 2 Après chacune des réunions des Comités d'experts, le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe transmet un rapport sur les travaux et le fonctionnement de la Convention au Comité des Ministres.

- 3 Les Comités d'experts proposent au Comité des Ministres les critères d'attribution et le règlement d'un Prix du paysage du Conseil de l'Europe.

Article 11 – Prix du paysage du Conseil de l'Europe

- 1 Peuvent se voir attribuer le Prix du paysage du Conseil de l'Europe les collectivités locales et régionales et leurs groupements qui, dans le cadre de la politique de paysage d'une Partie à la présente Convention, ont mis en œuvre une politique ou des mesures visant la protection, la gestion et/ou l'aménagement durable de leurs paysages, faisant la preuve d'une efficacité durable et pouvant ainsi servir d'exemple aux autres collectivités territoriales européennes. La distinction pourra également être attribuée aux organisations non gouvernementales qui ont fait preuve d'une contribution particulièrement remarquable à la protection, à la gestion ou à l'aménagement du paysage.
- 2 Les candidatures au Prix du paysage du Conseil de l'Europe seront transmises aux Comités d'experts visés à l'article 10 par les Parties. Les collectivités locales et régionales transfrontalières et les regroupements de collectivités locales ou régionales concernés peuvent être candidats, à la condition qu'ils gèrent ensemble le paysage en question.
- 3 Sur proposition des Comités d'experts visés à l'article 10 le Comité des Ministres définit et publie les critères d'attribution du Prix du paysage du Conseil de l'Europe, adopte son règlement et décerne le prix.
- 4 L'attribution du Prix du paysage du Conseil de l'Europe doit conduire les sujets qui en sont titulaires à veiller à la protection, à la gestion et/ou à l'aménagement durables des paysages concernés.

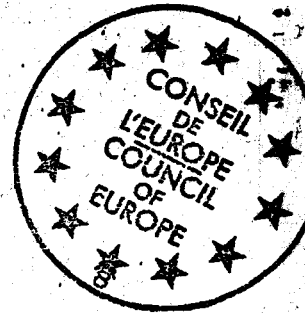
Chapitre IV – Clauses finales

Article 12 – Relations avec d'autres instruments

Les dispositions de la présente Convention ne portent pas atteinte aux dispositions plus strictes en matière de protection, de gestion ou d'aménagement des paysages contenues dans d'autres instruments nationaux ou internationaux contraignants qui sont ou entreront en vigueur.

Article 13 – Signature, ratification, entrée en vigueur

- 1 La présente Convention est ouverte à la signature des Etats membres du Conseil de l'Europe. Elle sera soumise à ratification, acceptation ou approbation. Les instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation seront déposés près du Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.
- 2 La Convention entrera en vigueur le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date à laquelle dix Etats membres du Conseil de l'Europe auront exprimé leur consentement à être liés par la Convention conformément aux dispositions du paragraphe précédent.
- 3 Pour tout signataire qui exprimera ultérieurement son consentement à être lié par la Convention, celle-ci entrera en vigueur le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date de dépôt de l'instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation.

Article 14 – Adhésion

- 1 Après l'entrée en vigueur de la présente Convention, le Comité des Ministres du Conseil de l'Europe pourra inviter la Communauté européenne et tout Etat européen non membre du Conseil de l'Europe à adhérer à la Convention, par une décision prise à la majorité prévue à l'article 20.d du Statut du Conseil de l'Europe, et à l'unanimité des Etats Parties ayant le droit de siéger au Comité des Ministres.
- 2 Pour tout Etat adhérent ou pour la Communauté européenne en cas d'adhésion, la présente Convention entrera en vigueur le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date de dépôt de l'instrument d'adhésion près du Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

Article 15 – Application territoriale

- 1 Tout Etat ou la Communauté européenne peuvent, au moment de la signature ou au moment du dépôt de leur instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, désigner le ou les territoires auxquels s'appliquera la présente Convention.
- 2 Toute Partie peut, à tout moment par la suite, par une déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, étendre l'application de la présente Convention à tout autre territoire désigné dans la déclaration. La Convention entrera en vigueur à l'égard de ce territoire le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date de réception de la déclaration par le Secrétaire Général.
- 3 Toute déclaration faite en vertu des deux paragraphes précédents pourra être retirée en ce qui concerne tout territoire désigné dans cette déclaration, par notification adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe. Le retrait prendra effet le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date de réception de la notification par le Secrétaire Général.

Article 16 – Dénonciation

- 1 Toute Partie peut, à tout moment, dénoncer la présente Convention en adressant une notification au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.
- 2 La dénonciation prendra effet le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date de réception de la notification par le Secrétaire Général.

Article 17 – Amendements

- 1 Toute Partie ou les Comités d'experts visés à l'article 10 peuvent proposer des amendements à la présente Convention.
- 2 Toute proposition d'amendement est notifiée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe qui la communique aux Etats membres du Conseil de l'Europe, aux autres Parties et à chaque Etat européen non membre qui a été invité à adhérer à la présente Convention conformément aux dispositions de l'article 14.
- 3 Toute proposition d'amendement est examinée par les Comités d'experts visés à l'article 10 qui soumettent le texte adopté à la majorité des trois quarts des représentants des Parties au Comité des Ministres pour adoption. Après son adoption par le Comité des Ministres à la majorité prévue à l'article 20.d du Statut du Conseil de l'Europe et à l'unanimité des représentants des Etats Parties ayant le droit de siéger au Comité des Ministres, le texte est transmis aux Parties pour acceptation.

- 4 Tout amendement entre en vigueur à l'égard des Parties qui l'ont accepté le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date à laquelle trois Parties membres du Conseil de l'Europe auront informé le Secrétaire Général qu'elles l'ont accepté. Pour toute autre Partie qui l'aura accepté ultérieurement, l'amendement entrera en vigueur le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date à laquelle ladite Partie aura informé le Secrétaire Général de son acceptation.

Article 18 – Notifications

Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe notifiera aux Etats membres du Conseil de l'Europe, à tout Etat ou la Communauté européenne ayant adhéré à la présente Convention:

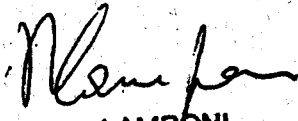
- a toute signature;
- b le dépôt de tout instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion;
- c toute date d'entrée en vigueur de la présente Convention conformément aux articles 13, 14 et 15;
- d toute déclaration faite en vertu de l'article 15;
- e toute dénonciation faite en vertu de l'article 16;
- f toute proposition d'amendement, ainsi que tout amendement adopté conformément à l'article 17 et la date à laquelle cet amendement entre en vigueur;
- g tout autre acte, notification, information ou communication ayant trait à la présente Convention.

En foi de quoi, les soussignés, dûment autorisés à cet effet, ont signé la présente Convention.

Fait à Florence, le 20 octobre 2000, en français et en anglais, les deux textes faisant également foi, en un seul exemplaire qui sera déposé dans les archives du Conseil de l'Europe. Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe en communiquera copie certifiée conforme à chacun des Etats membres du Conseil de l'Europe ainsi qu'à tout Etat ou à la Communauté européenne invités à adhérer à la présente Convention.

CERTIFIED COPY

Strasbourg, this 13-5-02
For the Secretary General:

Roberto LAMPONI
Head of the Treaty Office